

België - Belgique

P.B. 8800 Roeselare 1

3/5959

P608472

Door Weer en Wind

Avondwandelingen

Kijk puit!

Winter-
waarnemingen

Daknam
en Durme

xx
Philippe Deprez
's-Gravenhof 7
8000 Brugge

De zondvloed

de zondvloed **boeken**

nieuwe boeken & ramsj & tweedehands,
twee verdiepingen bibliomanie, koopjes,
bestsellers en geheimtips
boekenliefde in twintigduizend en enige titels
en verder: koffie, thee, frisdranken,
bier & wijn en een leeskast

sit alfonsostraat 4, 8800 roeselare, t 051 62 02 64
ma: 10u tot 18u, di: 9u tot 18u,
wo en do: 10u tot 18u, vr en za: 10u tot 19u

inschrijven op de nieuwsbrief kan via WWW.dezondvloed.be

bvba **Demees**
verzekeringen

Wilgenstraat 128
8800 ROESELARE
tel./fax 051 20 27 78
CDV inschrijvingsnr. 16740

Wij plaatsen alle verzekeringen
bij alle eersterangsmaatschappijen

Kantoor Demees
Wilgenstraat 128
8800 Roeselare
tel./fax 051 20 27 78

Stefaan Demees
Eugeen Van Oyestraat 12
8800 Rumbek
tel. 051 54 65 81

Tuinsappen Lombarts Calville

De geperste zaligheid

Luc Goossens, T&F 057 36 30 20
Slijpstraat 1, 8902 Voormezele (leper)
lombartscalville@tuinsappen.be
www.tuinsappen.be

Sap van eigen fruit

- Wij verwerken uw appels of ander fruit tot een heerlijk vruchtensap (gepasteuriseerd).
- Verkoop van sappen op basis van appel.
- Bedrijfsbezoeken.

NIEUWBOUW en VERBOUWINGEN
VLOEREN – FAÏENCEN
WONINGEN WATER EN WINDDICHT
AFGEWERKTE WONINGEN

Algemene Bouwonderneming

Erik DEBAL B.V.B.A.

Verbrandhofstraat 130
8800 Roeselare
tel. 051 20 83 41
erikdebalbvba@skynet.be

Vrijgevig of vrij hevig?

Het zot in de kop. Dit gevoel overheerste toen ik vlakbij de wintervoederplaats twee uitgelaten Turkse tortels bezig zag. Wat ik aanvankelijk voor een liefdesballet op het gazon hield, bleek een onvervalst schijngevecht tussen hanige mannetjes. Het leek wel een ritmisch afgesproken dans met opgeheven vleugels op een virtuele wipplank, waarvan de allicht niet ingestudeerde regelmaat me niet alleen gracieus maar ook echt grappig overkwam. Ongewild deed het me denken aan het spectaculair balsritueel dat kraanvogels tijdens hun voorjaarsdans opvoeren. Maar toen de ene tortel bovenop de andere terecht kwam, onttaardde die betovering. Met gespreide vleugels drukte hij triomferend zijn hijgende rivaal tegen de vlakke. Voorbij de pret. Benieuwd hoe een vrouwtjestortel in de notelaar hier tegenaan keek.

Bruisend lenteleven, daar staat geen rem op. Die tinteling laat ook ons niet onberoerd. De meeste bezoekers van de voedertafels, die in Mandelstreek tijdens de campagne nauwgezet geteld werd – bravo Roeselare, dat de hoogste score haalde in Vlaanderen tijdens het telweekend – worden onrustig om hun broedgebieden weer op te zoeken. Vrijwilligers van onze werkgroepen zijn ondertussen ook weer op stap: je verneemt binnenin meer over paddenoverzet waar we op 15 maart een speciale aanbieden. Volgen de controles van het steenuilbroedsucces en gezamenlijke inspanningen die we met de gemeenten doen opdat zwaluwen ook hier verder de lente kunnen blijven maken. Nog dit voorjaar krijgt de Kleiputten een nieuwe inkijk en komen akkervogels beter aan de bak.

In Uit de oude doos verneem je dat wijlen Paul Houwen, eerste conservator van de Blankaart, zich meer dan een halve eeuw geleden al schrap zette om onder meer via ringwerk kwetsbare soorten te kunnen opvolgen. De bescherming van Blankaart en IJzermondung kwamen mee onder zijn impuls tot stand. Uitgerekend in 2011, het jaar van het bos, kunnen we hem 20 jaar na zijn overlijden geen betere hommage brengen dan door vlakbij de Kleiputten, waar hij zo vaak zwaluwen ging ringen, een aanzienlijke oppervlakte voor nieuw bos aan te leggen. Hiervoor zet onze afdeling alle middelen in om het werk van deze pionier voort te zetten. Eindelijk komt er beweging in want we hebben net vernomen dat de eerste 3 ha voor het toekomstige Bergmolenbos zijn aangekocht. Hoogste tijd ook in Beveren voor de eerste spadesteken van het Krommebeekbos. Hou alvast 22 mei in de gaten, waar we er met jullie willen bij zijn om het Speelbos aan de rand van het reservaat officieel in te 'spelen'.

Tijdens een driedaagse beleven we begin juni boeiende natuur aan de zuid-Engelse kust. Helaas zijn alle plaatsen hiervoor reeds volzet. Maar zegt het je iets om begin mei mee te fietsen in het Waasland? We bezoeken er enkele natuurpareltjes langs de Durme: dit mag je zeker niet missen!

Piet Desmet

Natuurpunt Mandelstreek wenst alle adverteerders uitdrukkelijk te danken voor hun blijvende steun aan onze vereniging.

Zonder jullie financiële inbreng is het onmogelijk om een kwaliteitsvol afdelingstijdschrift te publiceren!

Inhoud

Vrijgevig of vrij hevig? pag. 3

Aankondigingen:

Laatste DWW voor de Natuurpuntleden van

Lichtervelde? pag. 4

Nieuwe cursus Natuur-In-Zicht Roeselare pag. 4

Daguitstap naar de IJzerbroeken pag. 5

Weer wat guller zijn voor de natuur in 2011? pag. 5

Kruid je voorjaar! pag. 5

In het spoor van paddenpaden pag. 6

Zondag 8 mei. Niet te missen! Daknamse meersen

en de Durmevallei pag. 7

Zakken vullen, subsidies rapen pag. 7

Vlaamse Ardennendag pag. 8

Cursus diersporen pag. 8

Vorbije activiteiten:

Wintertoppers pag. 9

Nestkasttimmeractie De Reiger pag. 10

Nestkasttimmeracties... een impressie pag. 10

Natuurstudie

Kerkuilen boerden goed anno 2010 pag. 11

Activiteitenkalenders pag. 12

Rommelmarkt De Buizerd pag. 15

Natuur in de buurt:

Het reservaat in winterwerk pag. 16

Natuurbeleid:

Klimaatopwarming in Oost-Europa pag. 17

Winterwaarnemingen pag. 18

Close-up:

De berk pag. 19

Culinaire tandem in close-up pag. 19

De oude doos pag. 20

Waarnemingen pag. 22

Personalia pag. 22

Colofon pag. 22

Een laatste Door Weer en Wind voor de Natuurpuntleden van Lichtervelde?

Bij het ingaan van dit jaar werden jullie door Natuurpunt op de hoogte gebracht van de stap die De Torenvalk vzw maakte naar een volwaardige afdeling van Natuurpunt. In het Tieltsse was er tot dan de overeenkomst dat De Torenvalk de werking van Natuurpunt op zich nam in een soort associatieovereenkomst en werd er dus geen volwaardige Natuurpuntafdeling opgericht.

Met de overstap kan Natuurpunt De Torenvalk vzw nu rekenen op de ondersteuning van een professioneel sterk uitgebouwde moedervereniging met alle schaalvoordelen hiervan. Als regionale vereniging ontving De Torenvalk in het verleden subsidies voor werking en personeel. Dit en hun gehele werking willen ze voortzetten, waardoor ze in minstens 10 gemeenten actief moesten blijven. Beernem, waar de regionale vereniging Natuurpunt Brugs Ommeland ook actief was, viel tegelijk binnen het werkingsgebied van De Torenvalk. In overleg met ons werd Beernem ingevuld voor Lichtervelde, waardoor ook het werkingsgebied van Mandelstreek wijzigde. Aangezien wij geen regionale vereniging zijn, had dit niet dadelijk financiële gevolgen.

We willen de leden van Lichtervelde niet in de kou zetten. Wie alles zijn beloop laat gaan, wordt lid van NP De Torenvalk en ontvangt voortaan hun afdelingsblad de Torenvalk. Hierin word je verder op de hoogte gehouden van alle activiteiten in het Tieltsse. Dan is dit het laatste nummer van Door Weer en Wind dat je ontvangt. Uiteraard zijn jullie ook op onze activiteiten steeds welkom, via de website van natuurpunt/mandelstreek kan je de kalender raadplegen.

Wie daarentegen verder volwaardig lid van Mandelstreek wenst te blijven, meldt dit onderaan bij de overschrijving van het jaarlijkse lidgeld, dat onveranderd op €24 blijft.

Je kan ook op beide paarden wedden: lid zijn van Natuurpunt de Torenvalk vzw én tegelijk dit afdelingsblad van Mandelstreek ontvangen, door €5 over te schrijven op 979-9627307-62 Klokkeputstraat 93 Roeselare, met vermelding abonnement Door weer en Wind.

Nieuwe cursus Natuur-In-Zicht Roeselare

De natuur interesseert je? Je gaat graag met anderen op pad? Dan is de cursus Natuur-In-Zicht écht iets voor jou! Natuur-In-Zicht is een basiscursus over de natuur. We dompelen je onder in de natuur in jouw buurt.

Door de cursus krijg je meer inzicht in de natuur (ecologie, planten, dieren, landschappen en biodiversiteit). Voor elk thema is er een binnen- en een buitenactiviteit (excursie) voorzien. In de buitenactiviteiten verwonderen we je met wat de natuur in je eigen omgeving nog allemaal te bieden heeft. We fietsen doorheen het landschap van het West-Vlaamse Hart, we ontdekken de restjes natuur in de stad, en gaan op zoek naar kikkers en vleermuizen in de schemering.

Voor deze cursus Natuur-In-Zicht werkt CVN vzw (Centrum voor Natuur- en milieueducatie vzw) samen met Natuurpunt Mandelstreek

Waar?

Provinciaal Noord-Zuid Centrum, Hugo Verriesstraat 22, Roeselare

Wanneer?

Van woensdag 27 april 2011 tot 28 juni 2011, telkens van 19u tot 22u.

Prijs?

Je schrijft in voor maar 60 euro.

Meer info vindt u in de programmaprofolder Cursus Natuur-In-Zicht, Roeselare
Schrijf je vandaag nog in. De plaatsen zijn beperkt (maximum 25 deelnemers).

Info en inschrijvingen:

Ann D'heedene, CVN, ann.dheedene@c-v-n.be, 050 82 57 26

En er is meer! CVN heeft een ruim vormingsaanbod. Kijk op www.c-v-n.be

Daguitstap naar de IJzerbroeken op zondag 13 maart

Langs de grotendeels onbedijkte rechteroever van de IJzer tussen Diksmuide en de Franse grens liggen ca 8000 ha natte graslanden.

Voor tienduizenden watervogels zijn de IJzerbroeken in de winter een toevluchtsoord. Voor enkele soorten overwinteren zelfs mee dan 1 % van de totale populatie in het gebied. Daardoor zijn ze internationaal beschermd als Ramsargebied en Europees vogelrichtlijngebied.

Voor weidevogels is het één van belangrijkste broedgebieden in Vlaanderen. Soorten als grutto, Kievit, zomertaling,... komen in de natte gras- en hooilanden tot broeden.

Zin om de vroege voorjaarsfeer op te snuiven? Jodelende kieviten en baltsende grutto's brengen je in de stemming. Tevens kunnen we nog genieten van de laatste wintergasten: smienten, wintertalingen, kolganzen, blauwe kiekendief, ...

In de voormiddag verkennen we de broeken in de omgeving van de Blankaart.

In de namiddag trekken we verder de IJzervallei in naar het Merkem-, Noordschote- en Westbroek.

Afspraak:

8.30 Roularta

9.00 Parking De Blankaart Iepersesteenweg 56 Woumen

Wie in de namiddag wil aansluiten:

13.15 Parking De Blankaart

Meenemen:

Laarzen!

Lunchpakket; we eten in café Roone plezier

© Koen Vandepitte

© Koen Vandepitte

Weer wat guller zijn voor de natuur in 2011?

Geen paniek, het lidmaatschap blijft dit jaar ongewijzigd. Wanneer je vernieuwing uit het oog zou verloren zijn, op pagina 22 achterin dit nummer vind je alle praktisch info om dit vooralsnog te doen. Afzonderlijke abonnementen op dit tijdschrift voor leden van andere Natuurpuntafdelingen betalen ook nog steeds €5, zie ook achterin.

Giften voor het reservatenfonds zijn zeer zeker welkom, vooral nu de overheidssubsidiekraan op drupelstand dreigt te komen staan. Anders dan vorige jaren is de **minimum fiscaal aftrekbare gift** opgetrokken en bedraagt nu €40 (vroeger €30). Goed hiermee rekening te houden. Meer mag natuurlijk altijd! Jullie centen worden duurzaam besteed en onze natuur zal je er met die extra steun voor gebiedsaankopen zeer dankbaar om zijn.

Kruid je voorjaar!

Zoals elk jaar organiseert Natuur.Debuizerd deze lente een kruidenactie. De opbrengst van dit alles gaat naar de werkingskas van natuurreservaat Mandelhoek te Ingelmunster. Er is keuze uit een assortiment van ongeveer 300 soorten.

Hierin steken vaste planten, 1-jarigen, 2-jarigen, pot- en perkplanten alsook terrasplanten.

Je kan de plantenlijst aanvragen via email (jacqui.stragier@debuizerd.be) om die daarna ingevuld terug te mailen.

Alle kruiden kunnen besteld worden aan € 2,20 per stuk.

In het spoor van paddenpaden ... op 15 maart kan je ze op de voet volgen!

Kijk puit!

Bij het ter perse gaan van dit boekje moeten ze ongeveer ontwaakt zijn. Samen met onze amfibieënwerkgroep staan een hele ploeg vrijwilligers in Staden, Hooglede en Roeselare gereed om hun voorjaarstrip niet vroegtijdig te laten eindigen. Tijdens deze trekperiode controleren we zowel 's morgens als 's avonds meer dan 25 km vooral landelijke wegen. Naast de diertjes veilig over zetten tellen we ook de trekkende (en dode) padden, salamanders als kikkers die van de overzetplaatsen gebruik maken om naar hun voortplantingsvijvers te trekken. Langs de gecontroleerde wegen staan paddengevarendriehoeken om automobilisten tot uitkijken aan te sporen. Hier en daar staan er ook informatieborden over het belang van de paddenoverzet.

Het Stad-Land-Schap 't West-Vlaamse hart steunt de jaarlijkse paddenoverzet door het plaatsingvandevangschermen. Hiervoor krijgen ze de medewerking van de landschapswacht van Lochting Dedrie vzw, een sociale werkplaats die ook een ploeg groenarbeiders ter beschikking heeft. 't West-Vlaamse hart is een nieuw samenwerkingsverband tussen negen steden en gemeenten van het arrondissement Roeselare en de provincie West-Vlaanderen.

Om iedereen hiermee van dichtbij te laten kennismaken en tegelijk een warme oproep voor extra vrijwilligers, organiseren we op **dinsdagavond 15 maart** een **bezoek aan een overzetplaats en paddenpoel**. Maar eerst kom je wat meer te weten over die mysterieuze wereld van de amfibieën met een presentatie over hun levenswijze, welke soorten kunnen we zien en het effect van overzetacties. Daarna volgt een korte wandeling met inspectie van de vangschermen en emmers. Als je er zin in hebt, kan je de dieren niet alleen van dichtbij zien maar ook echt voelen. We brengen ze dan veilig naar hun voortplantingspoel.

Eens terug in het lokaaltje is er gelegenheid voor napraten en snuisteren in de infofolders bij een drankje dat we met de milieudienst van Roeselare en Natuurpunt Mandelstreke aanbieden.

Praktisch:

Wanneer?

dinsdag 15 maart om 19u

Waar?

wijklokaal **Het Schuurtje in de Klokke Roelandstraat 38 te Roeselare**.

Wie organiseert?

Amfibieënwerkgroep in samenwerking met milieudienst Roeselare en afdeling Mandelstreke

Meebrengen?

Vanaf 20 u doen we de inspectieronde, dus **warme regenkledij en wandelschoeisel**

We willen ten laatste tegen 21 terug zijn in Het Schuurtje.
Iedereen welkom, ook kinderen!

© Johan D'haesele

Zondag 8 mei: Niet te missen! Daknamse meersen en de Durmevallei

Beleef de lente op een heel aparte manier, want hier krijgen we niet vaak de kans voor. Met Paul Durinck, een gedreven plaatselijke gids, op de fiets langsheen een snoer van natuurgebieden in de Durmevallei. Namen als de Daknamse meersen die al jaren een wild ooievaarkoppel berbergen, of het Molsbroek, ooit bedijkt als potpolder, of de rietsnijderij met zijn spindotterbloemen. Blauwborstjes van dichtbij zien en horen, geoorde futen en ijsvogels kunnen bekijken. Dit op allemaal op één dag, waarbij we de verplaatsingen tussen de gebieden per fiets maken, samen ongeveer 25 km.

Wie geen autofietsdrager heeft, geen nood: 2 aanhangwagens met fietsrek (voor 15 fietsen) staan in Roeselare ter beschikking vanaf 8u, waarna we richting Daknam rijden. Om 10u zijn we vlakbij al welkom in de Daknamse Meersen. Dit gebied van rivier- en veenhooilanden is een botanisch zeer waardevol gebied aan de rand van een stuifzandrug met landduinen. Deze zeer vochtige depressie is ook een stek voor blauwborstjes.

Sinds 2000 komt de ooievaar tot broeden langs de Daknamse meersen. Het nest bevond zich aanvankelijk op een schouw van een huis. Tijdens het voorjaar van 2005 werd het nest (op nestpaal gemonteerd) verplaatst naar een perceel van Natuurpunt Zuid-Waasland in de naastliggende Kraaimeersen (= deel langs Durme van de Daknamse meersen). Het ongeringde mannetje bleef het hele jaar in Daknam en omgeving.

In 2000, 2001 en 2002 had hij als partner een ongeringd vrouwtje. Sinds 2003 had het Daknamse mannetje een nieuwe partner, nl. een vrouwtje dat in 2001 als jong werd geringd in Planckendael. In de winters 2005/2006 tot 2007/2008 bleef het vrouwtje net als het mannetje ook in Daknam overwinteren maar eind 2008 bleek het vrouwtje toch weer vertrokken te zijn (naar?). Sinds 2009 is er een nieuw ongeringd vrouwtje. Ook in 2010 broedden ze succesvol.

Na de wandeling een picknick in een dorpscaféetje, en dan fietsen rond 14uur weer over de Durmedijken richting Molsbroek, een 80 ha groot water- en moerasgebied.

De goede waterkwaliteit en de gevarieerde biotopen bieden natuurlijk levenskansen aan tal van planten- en diersoorten. De vogels zijn ongetwijfeld de meest populaire en best bestudeerde dieren in het Molsbroek. De steeds vrij toegankelijke wandeldijk is uitstekend geschikt voor vogelobservatie. Sinds 1968 werden 235 verschillende soorten genoteerd, waarvan 98 soorten ooit ten minste één keer hebben gebroed: uitschieters zijn Geoorde Fuut, Zomertaling, Waterral, Porseleinhoen, Zwartkopmeeuw, Sprinkhaanzanger, Blauwborst, enz. Uit gespecialiseerd werk blijkt dat in het onderzochte gebied de laatste tien jaar 306 plantensoorten werden genoteerd. Hier-

bij zijn heel wat zeldzame planten zoals Borstelbies, Moerasbeemdgras en Kruiwend moerasscherm.

Ook de rietkragen langs de Durme kunnen voor verrassingen zorgen. Verder langs het meersengebied Ter Reyen richting Waasmunster. Vlakbij is er de Rietsnijderij, een zoetwaterschorrengebied en groeiplaats van de reeds vermelde zeldzame spindotters. We rijden de cuestaflank op, die de Vlaamse vallei afzoomt met het Dommelbronbos, een bronbosje met bijzondere voorjaarsflora. Langsheen een heideveldje komen we bij de Roosenbergabdij. In de vroege Middeleeuwen gaf dit klooster zijn naam aan Waasmunster: nl. een monasterium in wazig gebied. Van hier krijgen we weer zicht op de laaggelegen meersen bij Daknam, waar we tegen 18u willen uitbollen.

Praktisch:

Start om 8uur. De ganse begeleiding in het gebied is voor leden gratis. Niet-leden betalen €2/persoon.

We rijden kostendelend (€0,05/km) heen en terug naar Daknam. Eigen fiets meebrengen, geen grote fietservaring vereist. Het tempo zal zeer rustig zijn. Verder goede wandelschoenen, picknick en fiets-tas. Liefst geef je tegen woensdag 5 mei een seintje (natuur.mandelstreke@gmail.com of 051/225852) om het transport vlot te kunnen regelen. Dan kunnen we ook voor 's middags voldoende picknickplaats

reserveren. Er kan daar ook iets kleins besteld worden aan zeer voordelige prijzen voor de mensen die geen boterhammen mee brengen.

Op <http://www.natuurpunt-zuid-waasland.be/> en <http://www.vzwdurme.be/> vind je over de streek nog meer info. Terug thuis rond 19u30

Zakken vullen, subsidies rapen!

Op zaterdagvoormiddag 19 maart richt het stadsbestuur de 13de zwerfvuilopruiactie in. Natuurpunt Mandelstreke neemt de kanaalberm, de Kleiputten en de spoorwegberm onder handen. We verzamelen aan de parking voor Roularta in de mei-boomlaan om 9.00 uur. We voorzien in handschoenen, een drankje en droog weer.

Graag je deelname vooraf doorgeven aan Wim Marichal.
tel: 0476 307 762 of wim.marichal@telenet.be

Vlaamse Ardennendag op zondag 17 april

Reeds 33 jaar wordt in de streek van Oudenaarde op de derde zondag van april de Vlaamse Ardennendag georganiseerd. Deze organisatie is in handen van Natuurpunt Vlaamse Ardennen-plus, het Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen en het Agentschap Natuur en Bos.

Op die dag kan je zowel in de voor- als in de namiddag onder leiding van een plaatselijke natuurgids een wandeling maken door het prachtig landschap. Elk jaar laten de inrichters ons kiezen uit kiezen uit verschillende plaatsen/gebieden.

Natuurpunt-De Buizerd neemt reeds meer dan 20 jaar deel aan deze natuurmanifestatie. Ook dit jaar zijn we van de partij. We schreven in op volgende wandelingen.

In de voormiddag kunnen we de voorjaarsflora bewonderen in het Bois Joly in Ronse.

In de namiddag maken we een wandeling op en rond de Koppenberg in Melden. Inderdaad de fameuze berg uit de Ronde van Vlaanderen heeft ons ook een mooi stukje natuur te bieden. De gidsen hebben niet alleen oog voor fauna en de typische flora, maar ook het regionaal landschap en plaatselijke faits-divers komen aan bod.

Praktische afspraken:

- We verzamelen om 07.45 aan Top Interieur in de Ambachtenstraat te Izegem.
- Vertrek richting Melden om 08.00.
- We zij terug in Izegem omstreeks 18.30.
- We rijden met eigen vervoer, kosten delend.
- Laarzen of waterbestendige schoenen zijn noodzakelijk.

- De middaglocatie is in Volkegem, nabij het bos 't Ename. Hier kunnen we onze meegebrachte pick-nick aanspreken. Streekbieren, frisdrank, koffie en soep zijn ter plaatse te verkrijgen. Ook de fameuze, echte, mattetaarten kan je er vinden.

- Verrekijker komt van pas, maar is niet noodzakelijk.
- Je kan ook kiezen voor enkel de voormiddagwandeling of enkel de namiddagwandeling, je moet ons dat wel op voorhand laten weten.

Inschrijven is noodzakelijk.

Graag vooraf een belletje naar Jacqui 051/30.47.31 of een mailtje naar jacqui.stragier@telenet.be

Cursus diersporen

Donderdag 17 maart 19u00 - 22u00

Donderdag 24 maart 19u00 - 22u00

Zaterdag 26 maart 09u00 - 12u00

Deelnemen aan deze cursus kan door 15 Euro over te schrijven op

Rekeningnummer: IBAN: BE68 7380 0272 6934

BIC: KREDEB33 van de Zoofdierenwerkgroep met vermelding cursus diersporen en

rich tovens aan te melden op rvs@natuurpunt.be

Ingeschrevenen ontvangen per mail een bevestiging

van de inschrijving + de locatie waar de theorie

en praktijk doorgaat.

In samenwerking met
natuurpunt

Wageningen UR

PRODALL

- Individuele waterzuivering Terr'o IBA
- KWZ tot 250 IE SBR & MBR
- pomp installatie techniek
- Olieafscidders
- Vetafscidders
- Trommelfilters
- Aquacultuur centra
- Kunststof maatwerk

SPECIALIST IN KUNSTSTOF OPLOSSINGEN
VOOR VLOEISTOFOPSLAG,
VOOR WATERBEHANDELING EN
AFVALWATERZUIVERING

Voor een vrijblijvende offerte:
Prodall, Zwaalkomstraat 5, B-8800 Roeselare
(t) +32 51 74 83 96 (f) +32 51 74 83 97
www.prodall.eu info@prodall.eu

Wintertoppers op 9 januari

Met 2 wagens en 7 natuurliefhebbers zijn we vertrokken vanaf Roularta, op zoek naar enkele spetters die regelmatig vermeld worden op waarnemingen.be...

Het werd een prachtige zonnige dag... ideaal weer dus om op stap te gaan.

Onze eerste halte was in Loppem... de zwartkeellijster trok er al honderden bezoekers... maar deze zondagmorgen konden we de vogel toch niet spotten. Wel keep, en alle soorten mezen.

Dan maar verder gereden naar de omgeving van de militaire masten in Sulhille. Daar werd de voorbije dagen de zeearend gezien. We kregen de imposante vogel niet in het vizier, wel een heel witte buizerd, slechtvalk, torenvalk en massa's wulpen, aalscholvers, smienten en een grote zilverreiger...

Stilaan verlangden we naar een tasje soep, maar eerst nog een blik werpen op de achterhaven: Finten, dodaarsjes en middelste zaagbekken lieten zich bewonderen.

In Zwankendamme, in een volks café vol rook mochten we toch onze "stuutjes" opeten. Daarna trokken we richting oostkust. In de omgeving van het Retranchement, wist Johan een achttal kwakken zitron. We konden ze bewonderen na een rondwandeling langs de kreek. Hier en der lagen er nog restjes sneeuw. Maar als we naar boven keken, zagen we massa's vriezeganzen voorbijgliden in een stralend blauwe hemel. Ons einddoel was het Zwin. Na een mooie duinenwandeling konden we honderden fratertes spotten. Volgens Piet, 115 in totaal. Johan kon heel mooie foto's nemen, want ze vlogen van de zwinvlakte naar enkele struikjes dichtbij al keuvelend. Natuurlijk zagen we ook steltlopers, onder andere kluten, tureluurs, zilverplevieren,...

We voelden ons heel goed bij al dat moois.

Op de terugweg naar Roeselare hielden we halt in de omgeving van Houtave, waar volgens een tip de zeearend komt slapen. Stilaan werd het donker en konden we enkel nog genieten van een prachtige zonsondergang. Een erg geslaagde onvergetelijke winterdag dankzij de voorbereidingen van Johan.

tekst: Ria
foto: Piet

DESOTEC

ACTIVATED CARBON

Pure.

ACTIVEVE KOOL

REACTIVATIE

FILTERS

SERVICE

DESOTEC NV

produceert en verdeelt actieve kool, een hoogwaardig adsorptieproduct op basis van steenkool, hout en kokosnootschalen. Met dit product biedt Desotec u efficiënte en betaalbare oplossingen voor het zuiveren van water en vloeistoffen, lucht en gassen, en de eliminatie van organische verontreinigingen.

DESOTEC ACTIVATED CARBON NV-SA
Regenbeekstraat, 44 8900 Roeselare Belgium
Tel. +32 51 24 60 57 / Fax +32 51 24 59 16
info@desotec.com / www.desotec.com

Nestkasttimmeractie De Reiger

Maandag 7 februari werd een speciale dag voor de kinderen uit het 5de en 6de jaar van de basisschool in Moorslede.

Die dag was door natuurwerkgroep "De Reiger" een nestkast-timmer-namiddag in elkaar gezet. Voorzitter Jean-Pierre Vandamme had vooraf al veel zaken prima in orde gebracht. Voor elk kind stond een zak klaar met alle nodige onderdelen, en zelfs de spijkers waren voor iedereen al uitgeteld. Aan het gezwaai van tang en hamer bij hun aankomst, was te zien dat ze er duidelijk zin in hadden. In het wilde "kloppen" was er echter niet bij. Als een strenge vader leidde Jean Pierre de twee groepen van elk ongeveer 30 kids, in de juiste volgorde naar een prima resultaat. Het werd opnieuw snel duidelijk dat het in toom houden van deze kinderen - maar eigenlijk ook soms hun begeleiders - de moeilijkste opdracht zou worden. De meeste van deze enthousiaste kinderen willen namelijk zo snel mogelijk hun nestkastje klaar krijgen, of toch zeker sneller dan hun burens.

Het was nodig dat er voldoende gehoorbescherming aanwezig was, want 30 driftig kloppende hamers kunnen nogal wat decibels veroorzaken. De gedrevenheid om de nagels recht, in het toch harde multiplex te hameren bleef, niet-tegenstaande heel wat armpjes en schouderjjes toch aardig vermoeid werden. Hoe meer de verzuring optrad, des te meer moesten de zeer talrijk opgekomen begeleiders helpen om nagels weer in goede positie te brengen. Het vogelhuisje kreeg echter steeds meer vorm en het was duidelijk te zien aan de fonkelingen in hun ogen dat ze steeds trotser werden op het resultaat. Dat ze met dit resultaat straks op

foto in 3 kranten kwamen kon die glinstering alleen maar versterken. Na nog wat extra uitleg van de begeleiders over hoe de nestkasten tegen weersinvloeden te beschermen en waar en hoe ze het beste op te hangen, togen de "timmerlui in-spe" trots naar hun klas met hun vakwerkje.

Na dit labeur werden bovenop nog 3 mooie prijzen verloot onder de kinderen. Het gratis lidmaatschap van Natuurpunt, een jaarkalender van dezelfde vereniging en een gratis nestkastpakket. Deze namiddaguren waren goed besteed. Tevreden begeleiders, een aangename actieve les voor 63 kinderen en hopelijk massa's vogels die deze nieuwe nestplaats kunnen gebruiken in dit voorjaar.

Debaes Bart

Nestkasttimmeracties ... een impressie

Kerkuilen boerden goed anno 2010 Een pril herstel in Mandelstreek?

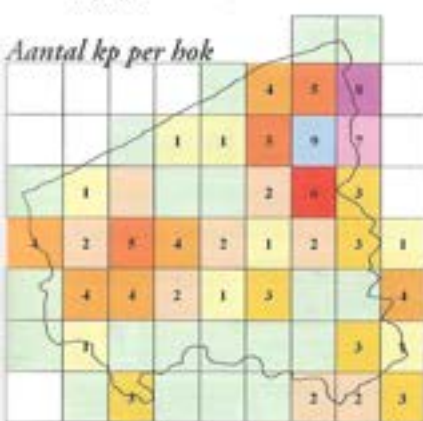
Op het eind van het seizoen was Torhout op 10 december het mekka van de kerkuilenopperhoofden voor de jaarlijkse provinciale vergadering. En of er reden was om meer dan een pluim op hun hoed te steken! Dank aan coördinator Kris Degraeve die de recentste gegevens snel ter beschikking stelde, waaruit we de meest opvallende tendenzen belichten.

Het record van 120 broedgevallen van superjaar 2007 is weliswaar niet geëvenaard, maar we kwamen met 109 aardig in de buurt. Na een zwak 2009 met 75 succesvolle legfels, zonder tweede legfels, steeg het aantal broedparen met legsel vorig jaar tot 102. Dit is meer dan in het eerder vermeld recordjaar met 80 paren, waarvan toen de helft een tweede beurt deden.

Regionaal zijn er ook in 2010 weer opvallende verschillen. Beide eerste regio's zijn goed voor 2/3 van de broedgevallen. In de ruime omgeving van Brugge, kortweg het Houtland, kwamen 7 koppels tot een tweede nestronde. Dit blijft al jaren de meest succesvolle regio van de provincie met in het totaal 47 broedsels.

De regio IJzer en Polder (westkust) is een tweede sterkhoudster voor de soort met 25 succesvolle paartjes. Hier was zelfs een stel dat een nest met 7 jongen grootbracht!

In dalende volgorde krijgen we de andere vijf regio's: Leie-Schelde (11 kp), het Tielste (8 kp), West-Vlaamse heuvels en de Middenkust (beide 7 kp) en rode lantaarn Mandel (4kp).. Hoewel dat laatste cijfer een verdubbeling betekent tegenover 2009, blijft het bedroevend dat slechts in twee gemeenten van de 15 in de regio de soort tot broeden komt.

Op het kaartje valt deze blinde vlek ook duidelijk op: voor kerkuilen is hier blijkbaar niet veel te zien, en daarbij baat geen kaars noch bril... Toch vonden er hiervan drie een kerkuilenbak en één nestelde in een nis op een boerderij.

Het broedsucces in de provincie wordt ook vertaald in een vrij hoog nestgemiddelde van 3,22, vorig jaar 2,79 per nest. Een goed muizenjaar en gunstig weer speelden duidelijk in hun kaarten, de natte nazomer kan de reden zijn van het kleine aantal tweede legfels.

De voorkeur voor een veilige nestkeuze is overduidelijk. Van de 90 broedgevallen in een boerderij, zaten er 81 in een uilenbak. Hun Engelse naam barnowl doen ze hiermee alle eer aan. Zelfs kerken en kapellen verliezen hun van oudsher trouwste bewoners en 'vliegen' leeg: 9 kerkuilen vonden er nog een onderkomen, waarvan 8 in een nestbak. De rest (7) nestelden in fabrieken of loodsen, 5 ervan in een uilenbak.

Verder waren er op 28 plaatsen uilen aanwezig tijdens het broedseizoen, zonder dat een broedgeval werd vastgesteld. Om dit jaar in het oog te houden, want ook in 2009 zaten er koppels 'in de wacht'. Duidelijk is dat de populatie zich na een dipje opvallend goed heeft herpakt. Dit jaar zal duidelijk worden hoe fit ze de strenge decembermaand hebben doorgemaakt, waar vrij veel meldingen van dode kerkuilen binnenkwamen.

Dit meldpunt is nog steeds te gebruiken: als je een dode kerkuil (verkeersslachtoffer) vindt, laat het weten (liefst met nauwkeurige plaatsaanduiding) aan: <http://www.kerkuilenwerkgroep.be> Alvast dank voor het uitkijken!

Tekst Piet
Gegevens: Kris Degraeve

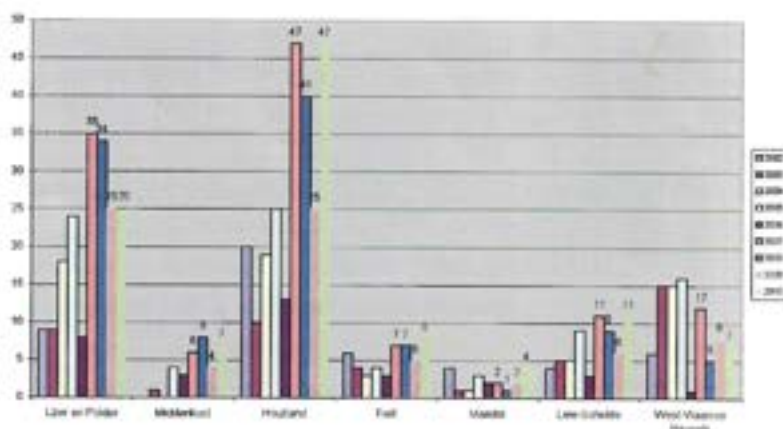
AARD VAN DE NESTPLAATS

		(Waarvan in nestkast)
Kerk / Kapel	9	8
Kasteel	0	0
Woning	0	0
Boerderij / Schuur	90	81
Fabriek / Loods	7	5
Andere	3	0
Totaal	109	94 86,24%

REPRODUKTIE

-# Pulli:	1	2	3	4	5	6	7	8	
-# Nesten:	7	17	29	24	8	2	1	0	88
-# Totaal:	7	34	87	96	40	12	7	0	283
Nestgemiddelde:									3,22 P/N

Overzicht regio's 2002-2010

Met eigen wagens vanaf hoek Meiboomlaan-Lindenstraat (Roularta)	Gezinsuitstap	Publieksactiviteit	Fietsuitstap
Busuitstap	Uitstapverantwoordelijke	gids	Uitstap geschikt voor fotografen
Lunchpakket meebrengen	Vertrekkur	gids	Leiding

Wijzigingen en/of eventuele correcties worden steeds vermeld op onze website
www.natuurpunt.be/mandelstreke

Zo 13 maart 08:00 	Daguitstap naar de IJzerbroeken Meer informatie op pagina 5	Koen Vandepitte 0478/394 677	Zo 22 mei 05:00 	Vroegmorgenwandeling Domeinbos en Kleiputten Parking Babilliestr.	Piet Desmet
Di 15 maart 19:00 - 21:00 	Het hoe en wat van amfibieënoverzetacties. ism milieudienst Roeselare. Inschrijven tegen 10/03 op milieu@roeselare.be - meer informatie op pag. 6	Caroline Jamar 051/262 290	Zo 22 mei 13:00 - 18:00 	Opening speelbos Rumbeke Oude Maria's Lindestr.	Piet Desmet
Za 19 maart 09:00 - 12:00 	Zwerfvrulopruiactie ism vzw Leefmilieu Roeselare Bruanebrug	Wim Marichal 0476/307 762	Vr 27 mei 19:00 	Avondwandeling in Leiekant-'t Schrijverke te Marke 19:30 Marke	Willy De Ruyter 0473/543 852 Johnny Nuttin
Zo 20 maart 09:30 - 12:00 	Fruitbomen snoeien bij domein Vierkaven, Moorslede Organisatie: kern De Reiger parking Nettingstr.	Jean-Pierre Vandamme Ronny Herreman	Zo 29 mei 09:00 - 12:00 	Imkerbezoek in Ingelmunster Organisatie: kern De Reiger Meulebekestr. 79	Jean-Pierre Vandamme Jozef Vandecappelle
Zo 20 maart 10:00 - 11:30 	Open natuurwandeling Kleiputten Rumbeke Babilliestr.	Dirk Vandewalle 051/220 235 	Zo 29 mei 12:00 - 17:00 	Dag van het park ism Stad Roeselare Geitepark	
Zo 17 april 07:45 - 18:30 	33ste Vlaamse Ardennendag ism NP De Buizerd en NP Vlaamse Ardennen plus 09:00 Bois Joly in Ronse 12:30 Volkegem Top Interieur Izegem Meer informatie op pagina 8	Jacqui Stragier 051/304 731 	OHH 2-4 juni 	3-daagse reis naar Zuid-Engeland richtrijp = €250	Wim Marichal 0476/307 762
Zo 17 april 10:00 - 11:30 	Open natuurwandeling Kleiputten Rumbeke Babilliestr.	Dirk Vandewalle 051/220 235	Vr 10 juni 19:00 	Avondwandeling in de kleiputten van Ploegsteert 19:45 steenbakkerij	Johan Plouvier
Zo 24 april	Dag van de Aarde: Geef ons de ruimte... In samenwerking met Gezinsbond		Zo 19 juni 10:00 - 11:30 	Open natuurwandeling Kleiputten Rumbeke Babilliestr.	Dirk Vandewalle 051/220 235
Zo 8 mei 08:00 	Fietsuitstap naar Daknamse meersen en omgeving 10:00 kerk Daknam Meer informatie op pagina 7	Piet Desmet 0484/658 233 Paul Durinck	Zo 28 augustus 11:30 - 18:00 	Barbecue op campus gemeenschapsonderwijs Izegem Bellevuestr. ism NP De Buizerd	Jacqui Stragier
Di 10 mei 14:30 - 16:30 	Zet je tanden in natuur - special luster- en proefactiviteit ism LVSW Roeselare en NP Educatie leperstraat 110 prijs = €2	Guy Broodhuys 051/238 830 	Di 30 augustus 19:30 	Sprinkhanencursus theorie 1 Achterhuis - 's Gravenstraat 14	Philippe Deprez Joeri Cortens
Vr 13 mei 19:00 	Avondwandeling in Groenhove 19:30 Bosdreef 8 - Torhout	Ria Wyffels 0497/993189 André Vanhevel	Di 6 september 19:30 	Sprinkhanencursus theorie 2 Achterhuis - 's Gravenstraat 14	Philippe Deprez Joeri Cortens
Zo 15 mei 10:00 - 11:30 	Open natuurwandeling Kleiputten Rumbeke Babilliestr.	Piet Desmet 	Za 11 september	Sprinkhanencursus praktijk	Philippe Deprez Joeri Cortens
Vr 20 mei 19:00 	Avondwandeling in Ter Kerst 19:15 hoeve Ter Kerst	Wim Marichal 0476/307 762			

Natuurpunt "De Buizerd"

Zo 13 maart
09:30 - 12:00 Geleide wandeling Mandelhoek Jacqui Stragier
051/304 731

Za 2 april
15:00 - 17:00 Poelendag Rhodesgoed Jacqui Stragier
051/304 731

Het begin en het einde van die paddentrek valt moeilijk te voorspellen; temperatuur, vochtigheid, ... zijn van primordiaal belang. Daarom zijn de vrijwillige overzetters van februari tot april elke avond op pad om de dieren te helpen bij het oversteken van de straat op zoek naar de paarpool. (De paarpool is ultraard de plaats waar de paring plaats vindt en waar uit de bevruchte eitjes nieuw leven ontstaat.) Om na te gaan wat die tijd-intensieve actie opleverde organiseert de Miniraad in samenwerking met Stad-Land-Schap deze poelendag.

We verzamelen om 15.15 op de parking van het Rhodesgoed. Onder leiding van gidsen van Natuurpunt-De Buizerd maken we een wandeling naar zo'n poel. Daar hopen we verschillende soorten amfibieën aan te treffen. Hopelijk kunnen we aan de hand van levend didactisch materiaal de evolutie van ei tot pad/kikker/salamander duidelijk maken.

Na afloop is er naar goede IJzermees gewoonte een kleine receptie.

Zo 17 april
Viaamse Ardennendag Jacqui Stragier
051/304 731

Zo 8 mei
09:30 - 12:00 Geleide wandeling Mandelhoek Jacqui Stragier
051/304 731

Zo 12 juni
09:30 - 12:00 Geleide wandeling Mandelhoek Jacqui Stragier
051/304 731

Velt

Za 16 april
14 - 16u. Ruilbeurs
i.s.m. de Volkstuin in school Hagewinde
Vikingstraat, Roeselare (gratis)

Ma 16 mei
19u30 Conserveren van groente en fruit
door Brigitte Druwé
in DC Ten Elsberge, ingang Beverseardeweg, Roeselare

Za en zo
11/12 juni Ecotuin-weekend
een organisatie van Velt-Nationaal
Zie "Seizoenen" of de lokale Velt-afdeling voor adressen van open tuinen.
17 tuinen zijn te bezoeken in West-Vlaanderen

© Michel Parmentier

Op zaterdag 18 juni 2011 organiseert Velt-Roeselare een ééndaagse tuinenreis naar Engeland.

Wij bezoeken er:

Walmer Castle & Gardens in Deal

Het kasteel werd in 1539 gebouwd door Henry VII als één van de "Cinque Ports" ter verdediging van de kustlijn tegen invasies uit Frankrijk en Spanje na de breuk met de katholieke kerk.

Door de eeuwen heen evolueerde het fort naar een elegante residentie.

Queen Elisabeth, de koningin-moeder, verbleef hier ook. Ter gelegenheid van haar 95ste verjaardag, werden de tuinen heraangelegd.

Wij kunnen beschikken over Nederlandstalige audio-fonen.

"The Lord Warden's Tea Room" serveert biologisch lekkers.

The Secret Gardens in Sandwich

Na jaren van verwaarlozing werd de tuin heropend in 2007. Deze tuin behoort tegenwoordig tot één van de mooiste van het land.

De tuin werd ontworpen door Lutyens in 1911 en de beplanting werd ingevuld door Gertrude Jekyll. Diverse tuinkamers, zoals "The White Garden" en "The Bowling Lawn", werden hersteld in hun oorspronkelijke staat en nieuwe tuinkamers, o.a. "The Tropical Border", werden toegevoegd.

Geniet van een kopje thee in The Salutation Tea Room.

Nursery & Garden "Garden Plants" te St. Margarets-at-Cliffe (Dover)

Kwekerij met tuin, gespecialiseerd in vaste planten, waaronder enkele zeldzame soorten, struiken en kruiden. De meeste planten zijn te bezichtigen in de tuin, in hun natuurlijke habitat. Vanuit de tuin heb je prachtige panorama's over het landschap en de zee. Mogelijkheid tot aankoop van planten.

Inschrijven door betaling op rekeningnummer 061-8524260-74 op naam van Laure Dekeerle met vermelding: "Engeland". De volgorde van betaling telt.

Leden Velt & Volkstuin betalen 59€, niet-leden 64€.

In de prijs inbegrepen: vervoer met luxebus & shuttle, fooi chauffeur, alle inkomgelden.

Britse ponden voorzien voor persoonlijk verbruik en eventuele aankopen !!

Uiterste datum van betaling: 15 mei 2011.

Vertrek: stipt om 6:15u aan de (ruime) parking van Rinus, Beversesteenweg te Roeselare.

Voor verdere inlichtingen: J.& L. Demeyere-Dekeerle, tel. 051/22 63 72

tuinkassen & uitrustingen

lente 2011

Wil je proeven van dit lekkere aanbod? Uitdaard!

Tuinkas 'Retro' **ALU HOBBY RETRO**

- aluminium frame met zwarte coating voor een duurzame en chique uitstraling
- inclusief 4 mm dik veiligheidsglas
- franco aan huis geleverd*

Hierbij zijn volgende opties verkrijgbaar:

€ 1.549

tuinverwarming

tuinbouw

universale werktafel

extra isolatie

art. nr. 11009 R295H-PLUS RETRO

B x L: 2,32 m x 3,71 m

hoogte goot 1,79 m / hoogte nok 2,35 m

inclusief 1 deur - 1 dakraam

inclusief gehard glas in het dak

inclusief aluminium fundering

€ 1.549

art. nr. 11008 R306H-PLUS RETRO

B x L: 3,06 m x 4,45 m

hoogte goot 1,79 m / hoogte nok 2,59 m

inclusief 1 deur - 2 dakramen

inclusief gehard glas in het dak

inclusief aluminium fundering

€ 2.049

Voor uw dichtstbijzijnde dealer en prijslijst, contacteer:
A.C.D. nv Zwaalkomstraat 22 8800 Roeselare tel. 051 24 25 26
info@acd.be Of laat u inspireren op www.acd-serres.be

Origin'O – Roeselare & Julienne's groenten en fruitpakketten

Waar smaak en gezondheid hand in hand gaan

De natuurvoedingswinkel van De Lochting biedt dagelijks een uitgebreid assortiment aan biogroenten en fruit, verse, tongstrelende bereidingen, een ruim aanbod vers brood en gebak, en voor wie zelf aan de slag wil, een volledig gamma biovoedingsproducten. Ook voor biocosmetica en ecologische schoonmaakproducten kunt u bij ons terecht. De Lochting verzorgt ook wekelijks een verrassend, streek- en seizoensgebonden groenten- en fruitpakket

genieten van nature
Origin'O

Oude Stadenstraat 15 - 8800 Roeselare

www.origino.be, www.julienne.be

www.lochting.be

Open: maand. t/m zat: 9 – 12 u en 14 – 18 u

OXFAM-WERELDWINKEL ROESELARE

VERHUIST

(tijdelijk)

NIEUWE LOCATIE:

NOORDSTRAAT 148 (ipv 156)

Ontbijt
zondag 8 mei,
zaal Ten Elsberge

Oxfam
Wereldwinkel
Roeselare

Handel, uit respect.

shanks.

Uw partner in afvalverwerking

Shanks Vlaanderen nv

Regenbeekstraat 7C

8800 Roeselare

Tel 051 - 22 60 44

Fax 051 - 22 13 91

www.shanks.be

26ste ROMMELMARKT

NATUURPUNT - DE BUIZERD vzw organiseert
De gezelligste tweedehandsmarkt uit de streek

Vrijdag 11 maart 2011

Zaterdag 12 maart 2011

Zondag 13 maart 2011

Zaal AVIFLORA, Bruggestraat 128, 8770 INGELMUNSTER

Als VERKOPER : U kunt uw goederen binnenbrengen op:

Vrijdag 11 maart tussen 9h30 en 19h00

Zaterdag 12 maart tussen 8h30 en 11h45

De goederen worden gratis ingeschreven en uitgesteld, u hoeft niet bij uw goederen te blijven en er dient geen standgeld betaald te worden. Na de verkoop komt u uw geld en niet-verkochte goederen ophalen en dit op zondag 13 maart tussen 18h00 en 20h00. Bij verkoop wordt er 25% van de verkoopprijs afgehouden die naar de kas van de vzw gaat.

- Voor goederen boven de 150 € gaat bij verkoop max. 37,50 € naar de vzw.
- Wapens, levende en opgezette dieren worden geweigerd.
- Oude kledij, oude schoenen, oud textiel en oude tapijten worden geweigerd.
- De inrichters behouden zich het recht voor om ook bepaalde andere goederen te weigeren.
- Minimum bedrag is 0,25 €. Prijszetting gebeurt per 0,25 € tot 5€, daarna gaat het omhoog per 0,50 €.
- Voor grote hoeveelheden van éénzelfde soort neem je best contact op met iemand van het bestuur.

Je kan natuurlijk ook goederen gratis afstaan aan de vzw. Indien je van plan bent dit te doen, neem gerust contact op met iemand van het bestuur.

Als KOPER : de goederen kunnen enkel bekeken en gekocht worden :

Zaterdag 12 maart tussen 13h30 en 18h30

Zondag 13 maart tussen 10h00 en 16h00

Inkom GRATIS

Je neemt mee wat je bevalt en betaalt aan de kassa. Eenvoudiger kan niet.

BRENG FAMILIE, VRIENDEN EN KENNISSEN OP DE HOOGTE VAN DEZE SFEERVOLLE EN GEZELLIGE ROMMELMARKT

Voor meer inlichtingen :

Debeuf Hendrik
De Smet Kurt
Stragier Jacqui

051/31.21.62 0475/365.955
051/30.06.73 0474/391.913
051/30.47.31
info@debuizerd.be
www.debuizerd.be

Bezoek ook eventjes onze webshop
<http://shop.kapaza.be/debuizerd>

Verantwoordelijke uitgever

NATUURPUNT - DE BUIZERD vzw

Bruggestraat 195
8770 Ingelmunster
Tel. 051 / 31.21.62

info@debuizerd.be

www.debuizerd.be

Het reservaat in winterwerk

© Jacques Vanderhaeghe

Een week na de Dag van de Natuur was het al zover: het reservaat raakte voor haast een maand bedolven onder een witte spreij. Met de bijborende temperaturen kroop alles wat leefde zo ver mogelijk het putje in.

De vijvers herschapen tot een geglaaceerde vlakte met kleiputjes tot in de kleinste hoekjes. Of toch zo goed als: enkel bleef er een klein wakje open in de noord-oosthoek. Goed voor een 40-tal wintertalingen en wat wilde eenden. Sporen in de sneeuw verraden dat een blauwe reiger misschien op muizen of mollenjacht was. De plotse koude zorgde er bovendien voor dat het de bomengordel er compleet ontbladerd bijstond: een kale bedoening. Aalscholvers hielden het voor bekeken. Enkel blijvers als gaaien, eksters, kraaiachtigen, duiven, koolmees en winterkoning trotseerden de koude mist. Voor herboriste Rita en de ruim 10 moedige wandelaars werd het op 19 december proeven van onvervalste winterhapjes in een bijzonder feestelijke omgeving: een witte belevenis om niet dadelijk te vergeten.

Verrassend hoe gauw het leven zich herpakt na de dooi. Op 24 januari noteert Jacques paarse en gele korstzwam, paarse knoopzwam, gewoon fluweelpootje en donsvoetje, grijze buisjeszwam oorzam en geweizwam. Dikkopmos, groot en fijn laddermos steken opvallend fel af tegen de vale winterbladeren. Als varia vermeld hij de mannetjeskatjes van hazelaar en zwarte els die al klaar hangen om de

eerste bloempjes, respectievelijk katinnekes te versieren. Spechten testen ondertussen de dode boomstronken.

Seffens komt er meer geroffel. Langs de westelijke afsluiting poten we, de gemeente en de Kleiputwerkgroep, een gluurmuur met platform neer. Wandelaars krijgen zo onbelemmerd zicht vanaf de buitenrand van het gebied op de westhelling en ondiepe vijvers. Door de kaalkap is er nu vrij zicht tot halverwege de waterpartij. Watervogels kunnen zich voor bekeken houden, maar hoeven niet zo niet meer gestoord te worden.

Er is nog meer op til. Om vorstschade aan de pomp te vermijden, wordt bij het pomphuisjes een koker geplaatst, waar de pomp vorstvrij kan in opgehangen worden. Inspectie en onderhoud zullen nu veel vlotter en zonder grote verstoring kunnen gebeuren.

Elders is er nog werk aan de winkel. Sinds enkele jaren werd een smalle strook langs de boomgaard ingezaaid met een graanakker-mengsels. Kwetsbare typische akkersoorten als patrijs, veldleeuwrik en geelgors kunnen zo weer in de regio overleven. Dit doen we in april op een grotere oppervlakte, onder meer op de open ruimte bovenop het oudste afgedekte stort. Voor-

al voor overwinterende vogels kan de aanwezigheid van geschikte graansoorten het grote verschil maken.

Met het intredende voorjaar herstarten de maandelijkse vrij toegankelijke natuurwandelingen opnieuw. Vanaf maart staat er elke derde zondagmorgen van de maand om 10u een gids op jullie te wachten voor een wandeling doorheen het gebied. Die wandelingen worden ook aangekondigd op het infobord op de parking aan de Babiliestraat. Ook niet-leden zijn welkom. Met de officiële opening van het Speelbos vlakbij op 22 mei verwachten we een hele schare bezoekers. Samen met de groen- en milieudienst van de stad Roeselare plannen we een hele waaier aan activiteiten, verspreid over het jonge Domeinbos, het speelbos, de boomgaard en het reservaat. Dit moet tegelijk de aanzet zijn voor de beloofde bosuitbreiding en aanplanten van aangrenzende zones. Voor wie iets bijzonder wil beleven, starten we al om 5 u met een twee uur durende vroegmorgenwandeling door het gebied. Zeker dertig soorten voorjaarszangers en vroege vogels kunnen we aan het werk horen en zien. Maar duffel je hiervoor zeker warm in.

Vanaf de middag start dan het meer ludieke werk, waarbij het Speelbos ook officieel 'ingespeeld' zal worden. Met Mandelstreek bemannen we een infostand en zal er doorlopend begeleiding zijn in het reservaat. Raadpleeg zeker onze website (zie achteraan) vanaf april voor meer details over deze dag. Ook voor kinderen is er een speciaal programma, waar ze graag willen bij horen.

Piet Desmet

Piet Desmet

Klimaatopwarming in Oost-Europa

Oleksandrija¹ (UK), augustus 2010

Lang geleden vroeg Piet een artikeltje te schrijven over energie. Na een vrij unieke reis door Oekraïne, had ik stof genoeg om te schrijven. Vandaag schuif ik aan met auto en aanhangwagen voor de technische keuring in Beveren. Een vrachtwagenchauffeur die er net van af is, vertelt me dat je vandaag anderhalf uur aanschuift... Een leuk vooruitzicht met de dieselroet spuwende bestelwagen voor me. Tijd om mijn laptop uit te halen en een oude belofte waar te maken.

Deze zomer had ik het geluk om 3 weken rond te trekken met mijn vriend Anatholy in zijn land Oekraïne. Zo logeerden we een tiental dagen in zijn pas gerenoveerde flat in de oude mijnstad Oleksandrija. Met zijn 55 000 inwoners en behoorlijk wat grote fabrieken in de rand, vergelijkbaar met Roeselare waar Anatholy 8 jaar woonde. Een gesprek van toen, leek me de moeite waard om hier na te vertellen. Zijn flat is er eentje uit het Gorbatsjov² tijdperk, en dat betekent topkwaliteit: gebouwd door Tsjechen en met dikke isolerende muren. Hij wijst me door het raam naar het aanpalend blok: dat is er eentje uit het Chroesjtsjov³ tijdperk, en dat betekent kamelot: dunne muren, enkele beglazing, en gebouwd om hoogstens 10 jaar mee te gaan. Ze zouden ondertussen mooie stevige huizen bouwen voor die mensen... Het is er nooit van gekomen. Ondertussen is de USSR er niet meer.

Als ik hem vraag naar het verwarmingssysteem, volgt een straf verhaal. Al die flats zijn aangesloten op de centrale stadsverwarming. Op zich kan dit wel energie-efficiënt zijn, maar... Elke flateigenaar betaalt een zelfde maandelijkse bijdrage, onafhankelijk van zijn verbruik. Er zijn geen energietellers. Ook als je flat leeg staat, betaal je verwarming. Meer nog: geen enkele flat is uitgerust met thermostatische kranen, en de conventionele kranen zitten vastgeroest. Een Gorbatsjov flat haalt makkelijk 26°C, ook in de slaapkamers, dag en nacht. Een Chroesjtsjov flat haalt 18°C of minder, als het buiten -20°C vriest. En de kamerthermostaat? Als je het te warm vindt, zet je het raam maar open... Anatholy heeft bij ons, zuinige Belgen, geleerd om in een frisse kamer te slapen. Sindsdien slaapt hij hier in de winter als het vriest met zijn raam open...

Als ik hem aanspoor om zelf initiatief te nemen, als een echte West-Vlaming, en zelf nieuwe thermostatische kra-

© Lieven Boucneau

© Lieven Boucneau

nen op zijn radiatoren te plaatsen, krijg ik volgende uitleg. Dat kan ik niet zonder mijn bovenburen in de problemen te brengen, want er zitten geen afsluiters op de verwarmingskringen per flat. Als ik er zou in slagen om een aannemer te vinden die mijn leidingen plaatselijk bevriest, om toch nieuw kraanwerk aan te brengen, riskeer ik een boete. Pardon? Tja, als een controleur van de stadsverwarming bij me langskomt, en vaststelt dat ik op eigen houtje het kraanwerk heb vervangen, word ik daarvoor beboet. Als ik de mensen van de stadsverwarming vraag om nieuw kraanwerk te plaatsen, zullen ze dit weigeren. Trouwens waarom zou ik hierin investeren? Het heeft geen enkele invloed op mijn maandelijkse afrekening.

Amai, en wij ons maar suf investeren in onze woning om er nog enkele kilowattuurtes energie af te pitsen. Dan zwijg ik nog over de dure investering in een auto met een nog lagere CO₂ emissie of ecoscore⁴. Zou al dat schoon geld ecologisch niet veel beter renderen via een klimaatontwikkelingsprogramma in dergelijke landen? Of hoe de klimaatopwarming smeekt om een mondiale aanpak.

Lieven Boucneau

¹ GOOGLE Earth, 48°39'25,78" N en 33°06'54,98" E

² Gorbatsjov was van 1988 tot 1991 secretaris-generaal van de communistische partij en zo de feitelijke leider van de toenmalige Sovjet-Unie.

³ Chroesjtsjov was van 1953 tot 1964 secretaris-generaal van de communistische partij en zo de feitelijke leider van de toenmalige Sovjet-Unie.

⁴ www.ecoscore.be

Winterwaarnemingen

Zelfs de donkerste wintermaanden bieden de amateur-ornitholoog momenten van vreugde en opwinding. De kale bomen en struiken laten hem (of haar) toe zijn gevederde vriendjes in de best mogelijke omstandigheden te observeren. Daarenboven drijft de honger de vogeltjes tijdens het barre vriesweer dichter dan ooit bij het vensterraam. Vanuit de luie zetel ziet men ze als het ware binnen handbereik ijverig speuren en pikken naar zaadjes of minuscule insecten.

Het vogelaanbod is tijdens de winter beperkt, maar anderzijds vertonen de standvogels zich soms in grote getale. Op zaterdag 29 januari bijvoorbeeld, toen ik een groepje van acht putters zag voortschuifelen over het flinterdunne vijverijs. Een minuscuul wak bood hen de gelegenheid tot een korte wasbeurt, waarna ze in het gezelschap van een koppel vinken rustig hoog in een overhangende krulwilg plaatsnamen om er hun toilet verder af te werken. Ze namen rustig de tijd om zich uitgebreid schoon te maken. Met de verrekijker was van heel dichtbij te bewonderen hoe grondig zij te werk gingen: met het bekje tussen alle veertjes door, ook diep onder de vleugels en tussen de pootjes, waarbij zij blijk gaven van een opmerkelijke soepelheid en behendigheid. En dan, als gaf er één een afgesproken teken, fladderden ze één na één op naar verdere oorden.

De pimpel- en koolmezen tonen zich gewoonlijk nog acrobatischer. Indien nodig hangen ze helemaal ondersteboven om toch maar dat ene begeerde spinnetje of welk voor een mensenoog onzichtbaar diertje ook van tussen of onder een uitstekend stukje boomschors te peuteren. De vinken dweilen net zoals de onopvallende heggemussen de tuingrond af. Wat ze daar allemaal tussen de afgestorven bladeren weten te vinden, is mij een raadsel. Ook de merel gaat er op zoek, maar slaat het bladafval wild in het rond in de hoop er een weggedoken pissebed te ontmoeten. Soms lokt zijn rumoerige gescharel een wormpje naar de oppervlakte en dan komt het er voor de gelukkige vinder op aan de buit zo snel mogelijk te verorberen vooraleer een op de loer liggende concurrent er aan komt.

Guido Gezelle toont in verschillende gedichten medelijden met de vogelwereld in barre wintertijden. 'Snijden doen de snelle winden, 't vogelvolk moet schooien gaan: mussche en merel eten vragen, zoekende in de doorenhagen', dichtte hij in 1896. In 'Winterstilte' luidt het: 'Het vogelvolk, verlegen en verlaten, in de takken des perebooms te piepen hangt, daar niets en is te pakken!' Dat laatste (niets en is te pakken) lijkt op het eerste gezicht zo, maar plots landt een zwerm spreuwen op het geelgroene gras en je zou denken dat het tussen de sprietjes krioelt van het leven. De spreuwen lopen in hun glanzende pak druk doende door elkaar

en hun kopje gaat voortdurend op en neer. Wat pikken ze daar toch allemaal van de grond? Het heeft geen zin de verrekijker ter hand te nemen. Eén kleine beweging en ze kiezen op slag het hazenpad.

Een vertrouwde wintergast is het roodborstje. Jaarlijks hebben we er eentje uit het hoge noorden op bezoek. Hij toont zich helemaal niet schuw. Wanneer ik een beetje groenafval in de tuin aan het opruimen ben, komt hij steevast een kijkje nemen. Zodra ik terug binnen ben, inspecteert hij de geruimde plek op jacht naar lekkers. Toen tijdens de sneeuwmaand december 's morgens vroeg de garagepoort werd geopend om de fietsen buiten te plaatsen, vloog de roodborst onmiddellijk naar binnen, alsof hij op het voltrekken van dit ochtendritueel zat te wachten om een beschutte schuilplaats te betrekken. Hij scheen niet gehaast

weer naar de ijzige buitenlucht terug te keren en verkende rustig de nieuwe wereld. Hier daar pikte hij zelfs iets van vloer – en wij die dachten dat het binnen zo proper was! Uiteindelijk heb ik het vinnige vogeltje naar buiten gewerkt, want een hele dag in een donkere garage wenste ik hem niet toe.

De kleinste en tegelijk misschien dapperste van allemaal, het winterkoninkje, laat zich nu ook gemakkelijk observeren. Ongelooflijk welk een ijver er in dat nietige lichaampje zit. Hij

schuimt zoals zijn lotgenoten onverdroten alle hoekjes en kantjes van de tuin af om zijn piepklein maagje te vullen. Hij heeft het voordeel dat hij op plekken komt waar de anderen niet onder of in kunnen. Hij wringt zich in de kleinste gaatjes, tussen de fijnste twijgjes en steekt zijn bekje in de smalste spleetjes. Telkens weet hij iets te ontdekken.

Wat al die vogels in de donkerste wintertijd naar binnen werken, waar zij overnachten en hoe zij zelfs het dikke Siberische sneeuw tapijt weten te overleven, het blijft voor mij een mysterie. Maar het doet deugd na twee harde wintermaanden nog altijd evenveel soorten en exemplaren onverdroten aan het werk te zien. Meer nog, toen de temperatuur half januari een beetje de hoogte inging, kon ik 's morgens al de eerste merel en een kwieke roodborst horen zingen. Later op de dag deden de koolmezen hen dat na en pulkten huismussen aan de verdorde stengels van stokrozen om hun slordige nesten aan te dikken. En nu duwen de eerste krokussen en narcissen hun groene vingertjes al door de harde bodem, reikhalzend naar het vale winterlicht. En kijk, de witte botten van de meidoorn worden dikker... Ook al zijn de dagen nog kort en kil, de allereerste tekenen van de komst van de lente zijn onmiskenbaar voor wie er oog en oor voor heeft.

Johan Strobbe

© Michel Parmentier

BERK

Betula pendula (ruwe berk) en Betula pubescens (zachte berk)

Berken behoren tot de Berkenfamilie of Betulaceae en het geslacht Betula. Ook de hazelaar, de els en de haagbeuk behoren tot deze familie. Berken komen verspreid voor over het noordelijk halfrond: ze zijn uiterst winterhard. Ze zijn de enige inheemse boomsoorten op Groenland en IJsland. Björk is berk in het IJslands. De berk is een echte pioniersplant. Het zijn snelgroeiende bomen maar ze worden maximaal 80 jaar. De ruwe en de zachte berk zijn moeilijk van elkaar te onderscheiden. Bovendien kruisen ze onderling gemakkelijk en er zijn dus heel wat hybriden te vinden.

Kenmerkend voor de berk is het in horizontale banden afbladderen van de bast op de stam. De nieuwe bast is soms wit, maar kan afhankelijk van de soort ook rood of zoals bij de meeste soorten bruin zijn.

De mannelijke bloeiwijze van berken heeft gele, hangende rupsvormige katjes, die reeds voor de winter aanwezig zijn. De staande vrouwelijke bloeiwijzen onder aan de mannelijke bloeiwijzen zijn met knopschubben omgeven. De vrucht is een klein dubbelgevleugeld nootje.

Berken hebben voor en bij het uitkomen van het blad een zeer sterke sapstroming en kunnen daarom alleen in herfst en winter gesnoeid worden.

Betula komt van het Keltisch betu wat slaan betekent en refereert naar het oud Scandinavische gebruik van het slaan met berkentwijgjes om de bloedsomloop te bevorderen bv na een sauna. Pendula betekent hangend: de ruwe berk heeft meer afhangende takken. Pubescens is het Latijn voor donzig, dit wijst op de donzige beharing van jonge twijgen en blaadjes.

Een infuus van het blad kan ingezet worden bij vochtophopingen,

jicht en reumatische aandoeningen. Uitwendig kan je berkenwater of aftreksels van het blad gebruiken bij roos en haaruitval. Het zit vaak verwerkt in shampoo's. Voor zweetvoeten helpt een voetbadje met wat berkenschors.

Het zachte, duurzame en lichte hout van de berk is een belangrijke leverancier voor papier, speelgoed, handvaten en lichte meubels. De buigzame twijgen zijn ideaal voor bezems, voor dakbedekking en voor vlechtwerk.

Recept :

Zodra de berkenbotten op springen staan en het eerste lentezonnetje er is, is het berkenmoment aangebroken. Zoek dan enkele vingerdikke berkentakken, zaag er een stuk van af en hang er plastic zakjes of flessen aan. Na een tijdje zijn de zakjes of de flesjes boordevol berkensap en kan je ze uit de boom halen. Dit berkensap kan rauw gedronken worden (een drietal soeplepels per dag) of vermengd worden met water. Dit is goed voor de lenteschoonmaak van ons lichaam en is dus ideaal voor een voorjaars- en reinigingskuur. Nadeel: het sap bewaart niet lang, maar je kan het wel invriezen. Je kan het ook bewaren door het met jenever te mengen en je vrienden te trakteren op een gezonde borrel!!!

Rita

Culinaire tandem in close-up

Trouwe lezers weten dat Rita elke maand een bijzondere plant in het daglicht stelt. Vaak is de levendige beschrijving vergezeld van een aantal receptjes.

Op de algemene ledenvergadering konden we Rita's recepten letterlijk aan de tand voelen. De aanwezigen konden genieten van de lekkere en originele kruidige hapjes.

Ook Wim fleurde helemaal op in zijn vertrouwde biotoop – let op z'n snoetje – en toverde een heerlijke vissoep uit zijn potten.

We bedanken Rita voor de verzorgde nieuwjaarsreceptie en de gesmaakte schrijfsels in ons afdelingsstijdschrift!

Foto: Pictolymuz

Uit het archief van onze afdeling, 56 jaar geleden...

Verschenen in de Weekbode van 18 maart 1955

Vanaf 1955 verzorgde de prille natuurvereniging - de afdeling bestond nog geen vol jaar - deze Wielewaal-rubriek. Die wekelijkse artikels waren van de hand van meerdere plaatselijke selfmade-ornithologen, waaronder Remi Surmont, Adhemar Lagrou, Fernand Florizoone maar ook veel jongere auteurs als Antoon De Roo en vooral Paul Houwen. De allereerste bijdrage over een heel gewone soort, spreuwen, verscheen in januari en was van de hand van Paul (DWeW 2, jg 37). Hoewel pas 19 en nog in zijn laatste collegejaar, was hij toen al drijvende kracht en een autoriteit in Roeselare in verband met veldornithologie. Samen met leeftijdsgenoten, ook Luc Houtsaegeer was een van hen, besteedden ze hun vrije tijd nagenoeg volledig aan deze passie. Met hun kring van ingewijden, Zonderlinge Natuur heetten ze zichzelf toen, spitten ze in de hele waaijer van organismen die ze onder ogen kregen. Insecten, bloemen, paddestoelen, wormen, onderwaterleven maar ook parasieten en microscoop-technieken wilden ze doorgronden. Vanzelfsprekend dat ook hun kennis van het vogelleven op die manier zienderogen toenam, wat ook blijkt uit de rake typeringen in deze gepubliceerde cursiefjes.

Enkele jaren eerder leerden hij en klasgenoot Antoon De Roo, broer van huidig bestuurslid Cien, Remi Surmont kennen, die kort daarop in 1954 de eerste voorzitter van onze afdeling werd. Remi gaf toen lezingen over "Tuinvogels en Vogels van het Parklandschap" voor het Davidsfonds, de Volkstuinen en vogeliefhebbersbonden. In het Veldbos in Ardooi leerde hij hen, nog met korte broek, vogelzang herkennen waarvan hij zelfs bandopnames maakte. Hij bracht ze beide ook in contact met De Wielewaal. Bij Paul had hij meteen interesse gewekt voor streeknamen en Oud-West-Vlaamse vogelfolklore, waarover hij in het verenigingsblad Wielewaal een artikel had geschreven. Uit dit heggemusartikel blijkt duidelijk Pauls blijvende belangstelling voor die volksetymologie en hij schuwt de lezers niet mee te sleuren in zijn nieuwsgierige zoektocht. Ook als verteller, wat hij later voor onze afdeling vaak deed, kon hij zijn publiek op een heel sappige manier met anekdotes en eigen belevenissen danig op sleeptouw nemen.

Rond die tijd kregen Antoon en Paul de kans veel van die soorten van zeer dichtbij te zien, want sinds één jaar waren ze officieel vogelringers. Via André Rodts, een van de pioniers van het pas opgericht BNVR (Belgische Natuur- en Vogelreservaten) leerde ze immers het jaar voordien onder meer de Ijzermonding kennen, een waar vogeledorado. Later zeulden ze hier en op de Blankaart zelf rond met hun netten, waarmee ze duizenden vogels ringden. Hieruit ontstond Tringa, een ringwerkgroep met een hele schare volgelingen van Paul, waaronder Cien. Daar zagen ze van dichtbij wintervogels en steltlopersoorten en verzamelden ze ook

De Wielewaal-Rubriek

— SEKRETARIAAT : Mr L. Demees, Zuidstraat, 41, Roeselare.
— Adres voor vragen en mededelingen : Mr P. Houwen, Kermissstraat, 12, Roeselare.

DE HEGGEMUS

(Prunella Modularis)

Voor de gewone stadsmens is deze vogel vrijwel onbekend en nochtans is het een van die vogels, die zelfs een klein tuintje regelmatig bezoeken.

De heggemus valt heel zeker niet op, want zij is nogal schuw en gelijkt wel wat op een mus. Zij is echter kleiner dan een mus, heeft een fijne priemsnavel zoals het roodborstje en de kop en de borst geven een blauwgrijze indruk. Vandaar misschien de bijnaamen blauwe korenemus en blauwe Jeanne. Die volksnamen kunnen echter ook wijzen op de hegelblauwe eitjes die de heggemus legt.

De gewestelijke namen van de heggemus zijn talrijk en ik geloof dat de verspreiding van de verschillende volksnamen van een vogel nauw samenhangt met de bekendheid van de soort bij de mensen. Indien een vogelsoort algemeen gekend is bij het volk dan zal deze slechts weinig volksnamen dragen. Is de vogel slechts weinig bekend door zijn onopvallendheid en komt hij daarbij toch algemeen voor, dan is er veel kans dat die vogel veel volksnamen zal hebben. Een frappant voorbeeld hiervan vinden we bij onze mussen. De huismus die bij iedereen gekend is, heet praktisch overal: mus. Daar de ringmus, die ook algemeen voorkomt, doch slechts meestal op de buiten en die heel wat minder opvalt heeft verscheidene volksnamen. In het Roeselaarse zijn vooral verspreid: boommus, steenmus, steenrat. Zo zijn er veel voorbeelden en de oorzaak ligt misschien hierin: weinig opvallende vogels zoals de heggemus, de ringmus, de kuifleeuwrik en andere zijn gewoonlijk het minst besproken en zo komt het misschien dat die vogels wanneer

DE HEGGEMUS

ze in beperkte kringen toch eens worden aangehaald, een plaatselijke naam krijgen. Vogels echter, waarover praktisch iedereen kan meeprenen zoals de (gewone) mus, de morel, de (gewone) leeuwrik enz. krijgen een meer algemene naam om verwarring uit te sluiten.

De oorsprong van veel volksnamen is moeilijk te verklaren, zo ook bij de heggemus. Vanwaar komt het koren in de naam blauwe korenemus? De heggemus is niet te vinden in het koren, broedt niet in het koren en voedt zich ook niet met granen. De heggemus is voornamelijk een insecteneter en alleen 's winters voedt zij zich met plantaardige kost en dan vooral met onkruidzaden. Wijst deze naam misschien terug op: de mus zo blauw als de korenbloem? Maar in de naam zelf komt helemaal geen bloem voor en dit lijkt me wat ver gezocht; maar waar ligt de oplossing? Hetzelfde geldt voor blauwe Jeanne; Vanwaar komt die «Jeanne»? Of is het de vervorming van een ander woord? De eigenaardigste naam echter van de heggemus en tevens ook de meest verspreide is: koolpijpe! Denk maar niet aan het woord «pijp», dat kan betekenen: hol, gang zoals in «konijnenpijp» en leid daar maar niet uit af dat de heggemus haar nest zou bouwen in een holte van een muur of van een boom! Dat is helemaal niet typisch voor onze heggemus en daarbij zou slechts de helft van deze volksnaam verdoerd zijn. Het woord «pijp» kan men ook afleiden van «pijpen» dat betekent: op de fluit spelen en vandaar misschien voor een vogel: fluiten. Doch dat is slechts een veronderstelling. Op gebied van vogelvolksnamen ligt er ons voor de etymologen en folkloristen nog een wijd arbeidsveld open.

Maar daarnaar hadden we het over het fluiten van de heggemus. Wist U dat de heggemus familie is van de nachtegaal (ondanks haar nederige naam van mus) en dat zij ook bastaardsnachtegal wordt genoemd? Zij is tevens ook de derde van het kleine trio dat 's winters onze tuinen door zijn gezang verlevendigt. Die twee andere zangers zijn het Winterkoninkje en de Roodborst die vroeger reeds in deze rubriek werden behandeld. De zang nu van de blauwe haagmus ligt ongeveer tussen het delikaat-vloeiende van een Roodborst en het harde van een Winterkoning. De zang klinkt opgewekt en alhoewel samengesteld uit een opeenvolging van grote toonafstanden, toch muzikaal.

Doch vóór U zult kennis hebben gemaakt met haar zang zult U wel reeds haar roep gehoord hebben. De roep bestaat uit een korte metaalachtige u- of ie-klink die soms tweemaal naeen wordt herhaald. (Hierin is er heel veel individuele variatie.)

De heggemussen verraden altijd hun aanwezigheid door hun roep en zo kunt U nagaan of er in uw tuin soms niet heggemussen broeden. In het nest dat vooral te vinden is in meidoornhagen maar ook wel in andere struiken of in houtstapels komen vier tot vijf effenblauwe eitjes. Die eieren zijn niet geen andere dan met die van de gekraagde roodstaart te verwarren maar de gekraagde roodstaart komt helemaal niet zo algemeen voor in onze tuinen zodat U wanneer U een nestje met kleine effenblauwe eieren aantreft, U moogt besluiten dat U een heggemusnest hebt ontdekt.

Een heggemusnest is over 't algemeen gemakkelijk te bereiken en zo komt het dat het nest heel dikwijls door kwajongens of door katten wordt geroofd! Nog een geluk dat de heggemus drie broedsels heeft per jaar! Maar dit zijn niet haar enige vijanden. Meer dan vijftig procent van de slachtoffers van de eiersmoldkelaar de koekoek zijn heggemussen!

De heggemussen van onze streken zijn hoofdzakelijk standvogel zodat U gans het jaar door van hun gezellig liedje kunt genieten en vooral 's winters hun gedragingen bij het voedselzoeken op de grond kunt nagaan.

vogelkadavers. Om die te bewaren had hij formol nodig, waarvoor hij bij apotheek Lagrou terecht kon. Ze lokten zo Adhemar, door nieuwsgierigheid gedreven, van achter zijn geneesmiddelenstoel weg naar de IJzermonding. En dat het met zijn auto een stukje vlotter ging richting Nieuwpoort dan met de fiets, was voor de jongelieden natuurlijk mooi meegenomen. De vonk sloeg over en op zijn beurt werd Adhemar een natuurfanaat en zeer gewaardeerd natuurfotograaf. Velen volgden in hun kielzog.

In *Roep voor de natuur*, het postume huldeboek dat in 1992 verscheen over de gedreven autodidact Paul Houwen, een jaar na zijn overlijden, is zeer treffend beschreven hoe hij, als bij een epidemie, zijn omgeving besmette met een aanstekelijk natuurvirus.

Voor hem schreef Fernand Florizoone:

DE ORNITHOLOOG

*Hij verzamelt schorren en vennen
want hij beseft de moederroep van de verlegen broedvogels
hij is geduldig als het regenwater
hij plant een alfabet van bladgroen voor de kuchende straat
hij heeft wolken en meeuwen gespannen
tot ver over de voegen en vlaggen van zijn stad
zelden vertelt de roerdomp zijn nest aan de mens
maar hij die het meihuis bewoont
dat van aarde en wolken is
herkent de onaangeraakte vogels
hij meet met maten stilte
de geluiden van de zonsopgang
over het reservaat van zijn hand*

Uit Lezen in de appelboom

Tekst: Piet Desmet

Foto's: A. Lagrou uit *Roep voor de natuur*

Paul met vangmateriaal aan de IJzermonding

foto: A. Lagrou

3 gezworen vrienden: Eric Crabbe, Paul Houwen en Antoon De Roo

HOUT - TRIPLEX - ISOLATIE
DECORATIEVE PLATEN - OSB - DEUREN

BVBA
HOUTHANDEL CARPENTIER

Gitsbergstraat 53
8830 GITS-HOOGLADE
TEL 051 - 20 20 04
FAX 051 - 24 59 52

defieuw
drukk
BVBA

Millesteenstraat 65, 8890 Dadizele
tel. 056 50 93 58 - fax 056 50 47 13
defieuwdruk@skynet.be

15/11	Roeselare	goudhaantje in tuin	Piet Desmet
3/12	Roeselare	1 witkopstaartmees in groepje staartmezen	
22/12	Roeselare	grote gele kwikstaart (markt)	Piet
26/12	Ruiselade	blauwe kiekendief man	
2/1/11	Gits	2 V's met 39 wilde zwanen	Piet
4/1	Roeselare	kramsvogel en kepen in tuin	Chris en Piet
16/1	Gits	houtsnip	Peter VDM
23/1	Gits	houtsnip	Peter VDM
3/2	Roeselare	roerdomp	L. Feys

6/2	Roeselare	koppel bergeenden	Nele Lauwers
7/2	Roeselare	5 patrijzen	Nele Lauwers
7/2	Roeselare	groep sijsjes (± 10) in stadscentrum	Piet
14/2	Gits	buizerd (trek) en boomkruiper	Willy, Piet
18/2	Roeselare	10 putters	Godelieve Amery

Personalia

Op 24 december 2010 overleed Agnes Vercruyse

Op 30 december 2010 overleed Gerard Vandamme, vader van Jean-Pierre, voorzitter van Natuurpunt 'kern de Reiger'.

We betuigen beide families onze innige deelneming.

Colofon

Bestuur Mandelstreek

voorzitter: Piet Desmet - 051 225 852 - natuur.mandelstreek@gmail.com
ondervoorzitter: Wim Marichal - 0476 307 762 - wim.marichal@telenet.be
secretaris: Philippe Deprez - 050 347 824 - philippe.deprez@telenet.be
penningmeester: Johan Plouvier - 051 226 678 - johan.plouvier@gmail.com
mede-bestuur: Koen Maes - 051 727 001 - koenmaes@hotmail.com
materiaalman: Willy De Ruyter - 051 697 796 - willy.de.ruyter@telenet.be
communicatie: Peter Hantson - 051 203 063 - peter.hantson@skynet.be
bestuursleden:
 Brigitte Crombez - brigittecrombez@gmail.com
 Cien De Roo - 051 502 346 - barth.verhaeghe@telenet.be
 Johan Hanssens - 051 309 199 - johanhanssens@fulladsl.be
 Koen Vandepitte - 051 727 257 - vandepitte.koen@skynet.be
 Ria Wyffels - 050 211 392 - riawyffels@yahoo.com

steunwerkgroep: Ludo Momerency - 051 225 280 - ludo.momerency@telenet.be
secretaris: De Kleijnsen: Piet Desmet
voorzitter: Filip De Keyser - fdekeyser@telenet.be
lig-stu: Johan D'haenen - 0485 953 435 - johan.dhaenen@howest.be

Bestuur kern De Reiger:

voorzitter: Jean-Pierre Vandamme - 051 771 213 - jeanpiervandamme@skynet.be
secretaris: Mathieu Foré - 051 770 061 - mathieu.fore@in.vlaanderen.be
bestuursliden:
 Filip Caudoen - 051 770 159 - info@filipcadoen.be
 Bart Debaes - 051 229 088 - bdebaes@yahoo.com
 Peter Goossens - 051 249 448
 Peter Donck - 0497 450 811 - petendonck@telenet.be

Rekening van Natuurpunt Mandelstreek:

979-9627307-62 p/a Klokkepunstraat 93, 8800 Roeselare

Website: www.natuurpunt.be/mandelstreek

Lidmaatschap van Natuurpunt voor het ganse gezin = €24

(tijdschriften DWW 4x en Natuurblad 4x) op rekening 230-0044233-21 van Natuurpunt vzw - Coxiestraat 11, 2800 Mechelen

Extra tijdschriften:

Natuurfocus (4x) en Natuur oriolus (4x) = elk €8,5 of samen €14,5

Leden van andere Natuurpuntafdelingen kunnen "Door Weer en Wind" ontvangen door storting van €5 op 979-9627307-62

Nestkasten: kleine holenbroeders voor €9 (zelfbouwpakket €5)

vleermuisenkast voor €12,50

mussenhotel voor €20

Voedertafels: vrijstaand/haagend voor €15

muurmodel voor €8

De vermelde bedragen zijn ledenprijzen

Info: Ludo Momerency - 051 225 280 - ludo.momerency@telenet.be

VogelOpvangCentrum

Bulskampveld 8, 8730 Beernem - 050/790 959

Giften voor Mandelboek

(vanaf €40 met fiscaal attest):

rechtstreeks te storten op rekening 293-0212075-88 van Natuurpunt Beheer vzw, met vermelding "Reservatenfonds 3576, Mandelstreek".

Giften voor Vogelwerkgroep Mandelstreek

(vanaf €30 met fiscaal attest):

rechtstreeks te storten op rekening 230-0524745-92 van Natuurpunt Studie vzw, met vermelding "VWG Mandelstreek - project 2423"

Werkten mee aan dit nummer:

Lieven Boucneau, Philippe Deprez, Piet Desmet, Johan D'haenen, Rita Gequiere, Koen Maes, Johan Stobbe, Koen Vandepitte, Jacques Vanderhaeghe, Ria Wyffels

Foto's over:

boven: Heggennuis (Johan D'haenen) - onder: Nestkastimmeractie (Piet Desmet)

De teksten voor het volgende nummer graag binnen bij de redactie tegen

1 juni 2011

Dit tijdschrift is gedrukt op gerecycleerd papier

ARGENTA

uw appeltje voor de dorst

Spaarbank
Verzekeringen
Leningen
Beleggingen

KANTOOR BABYLON - CBFA 26672 cAcB
Westlaan 145, 8800 Roeselare, 051 25 10 10

MARIANNE DEPRAETERE - CBFA 48078 cAcB
Beversesteenweg 363, 8800 Roeselare, 051 20 50 94

LIEVEN MESSEYNE - CBFA 104258 cAcB
Leenbosstraat 16, 8830 Gits, 051 20 10 86
Ieperstraat 766, 8830 Hooglede, 051 24 45 52

KANTOOR VANHAECKE - CBFA 61160 cAcB
Rumbeksestweg 464, 8800 Rumbek, 051 24 46 53

RUDI VERHOEST - CBFA 46891 cAcB
Noordlaan 9, 8800 Roeselare, 051 24 01 30

KANTOOR VANDEVOORDE BVBA - CBFA 107137 cAcB
Meiboomlaan 5-7-9, 8800 Roeselare, 051 24 28 27

Altijd
een groen
streepje
voor...

Grafisch ontwerp -
Filip CARDOEN
Filipcardoen.be

Rouwcentrum WERBROUCK

Bruanestraat 27
8800 Roeselare

☎ 051 25 16 35

www.rouwcentrumwerbrouck.be

sercu

office & automation

SERCU
WEBSHOP

Bezoek ook
onze webshop

www.sercu.be

Brugsesteenweg 380
8800 Roeselare

CALIPAGE

Alles voor kantoor en méér.

TUINAANLEG - TUINONDERHOUD

HUBERT DAVIDTS
T U I N A R C H I T E C T

Beversesteenweg 369 - 8800 Roeselare
tel. : 051 69 00 30 - fax: 051 69 00 31
info@davidtshubert.be - BE 442 678 603

TULIKIVI

100%
ecologisch
verwarmen

slechts 2 u.
stoken voor
24 u. warmte

BROUCKE

Kachel & SpeksteenCenter

Diksmuide - Roeselarestraat 92

Tielt - Markt 8 - Oostduinkerke - Leopold II laan 28

www.broucke.be - 051/50 00 87

De nr. 1
in W.-VI.
in

**pellet
speksteen
& hout
kachels**

Dé specialist in fotovoltaïsche installaties

solar invest

UW ENERGIE VOOR DE TOEKOMST

◆ Wij verstrekken deskundig advies

◆ Wij bezorgen u een op maat gemaakte offerte

aan garant voor een professionele installatie

erzorgen voor u de subsidieaanvragen

Groene Herderstraat 39a • 8800 Roeselare • Tel 051 / 33 69 10 • info@solarinvest.be • www.solarinvest.be

KITE OPTICS

SWAROVSKI
OPTIK

Euromex

SIGHTS OF NATURE

Pieter De Conincklaan 108
8200 St-Andries, Brugge
050 31 50 01
www.deputter.com

Leica

Bynnex

ZEISS

Verrekijkers • Telescopen • Microscopen • Accessoires